

AHISKA TÜRKLERİ

AVRUPA GÜVENLİK VE İŞ BİRLİĞİ KONFERANSINDA

 Bizim Ahıska

1-2 Aralık 2010 tarihinde yapılan Avrupa Güvenlik ve İşbirliği (AGİT) Zirvesi öncesinde düzenlenen AGİT Gözden Geçirme Konferansı, 26-28 Kasım 2010 tarihinde Kazakistan'ın başkenti Astana'da toplandı.

Birçok ülke ve topluluk adına konferansa katılan sivil toplum temsilcileri, göç, çevre, sığın, insan hakları, dinî ve etnik ayrımcılık gibi muhtelif problemleri konferans gündemine taşıdılar.

Türkiye'den dergimiz Genel Yayın Yönetmeni Yunus Zeyrek, Prof. Dr. İlyas Doğan, Kazakistan'dan Nazım Kadirov ve Gürcistan'dan İsmail Molidze'den meydana gelen Ahıska Türkleri hey'eti, AGİT Konferansına bir bildiri sundu. **Bizim Ahıska dergisi** yazı işleri tarafından hazırlanan bildiri, Astana'da yaşayan hemşehrimiz Asker Piriye tarafından Rusça olarak okundu ve aynı anda birkaç dile çevrildi. Bildirinin İngilizce metni, AGİT sekreteryasına ve konferansa katılan temsilcilere sunuldu. Söz konusu bildiri metni şöyledir:

SÜRGÜN AHISKA TÜRKLERİNİN AVRUPA GÜVENLİK VE İŞ BİRLİĞİ TEŞKİLÂTINA MÜRACAATI

Güneybatı Kafkasya'nın Gürcistan Cumhuriyeti sınırları içinde kalan Ahıska şehri ve çevresindeki köy ve kasabalarda yaşayan yerli ahali,

hiçbir suçu olmadığı hâlde, 15 Kasım 1944 tarihinde topyekûn sürgüne gönderilmiştir. Bu insanlık trajedisinin üzerinden 66 sene geçti. Fakat sürgün halk hâlâ yurduna dönemedi.

Gençleri savaşa götürülen bu halkın vatanda (Ahıska'da) yaşayan kadın, çocuk ve yaşlıları bir gece içinde yurtlarından koparılmışlardır.

1953 yılında Stalin'in ölümünden sonra, onun kurbanı olan Kafkasyalı halk grupları yurtlarına döndüler. Fakat Gürcistan'ın anlaşılmaz tutumu yüzünden Ahıska halkının sürgün hayatı devam etmektedir.

1999 yılında bu sorunu halletmek için gerekli hukukî çalışmaları yaparak hayata geçirmeyi Avrupa Konseyi'ne taahhüt eden Gürcistan, nihayet 2007 yılında bir geri dönüş kanunu kabul etti. Fakat bu kanunda kullanılan dil ve üslûp ile öne sürülen şartlar, sürgün halka güven vermemiştir.

Bu güvensizlik yüzünden vatana dönmek isteyen birçok insan dönüş için müracaat etmemiştir. Rusya, Kazakistan, Kırgızistan, Azerbaycan, Özbekistan ve Ukrayna'da darmadağın hâlde yaşayan bu insanların geleceği meçhuldür.

Bu insanlık trajedisine son verilmesi için Ahıska Türklerinin sivil toplum kuruluşlarını temsil eden Dünya Ahıska Türkleri Birliği, AGİT'e müracaat ederek bu problemin bir an evvel çözümüne katkıda bulunmasını talep etmektedir.

Ahıska Türkleri, "11 Temmuz 2007" tarihi ve "5261-RS" No'lu Gürcistan Kanunu'nda yer alan bazı subjektif değerlendirmelere ve olumsuz sonuçlara dikkat çekmek isterler.

Kanunun 1. Maddesi "şerefli bir dönüşün sağlanması ilkesi"nden bahsetmektedir. Hâlbuki 7. Maddede, "Mecburî mülâkat ve yazılı sınav yapılacak; Gürcüce bilen şahıslara öncelik verilecektir." denilmektedir. Bu tür uygulamalar "şerefli dönüş ilkesi" tezat teşkil etmektedir. Zira bu halk, bir devlet kurumunda memur olarak çalışmak için değil sadece kendi öz vatanına dönmek istiyor. 66 yıldan beri uzakta

Asker Piriyev bildiriyi okurken.

yaşayan Ahıska Türklerinden Gürcüce bilmelerini beklemek, açıkça kötü niyet göstergesidir.

Yine 1. Maddede geçen "Geri dönüşün kademeli olarak gerçekleştirilmesi" de dönüş sürecinin yıllara belki de on yıllara yayılacağı anlamına gelmektedir!

4. Maddede dönüş müracaatı için başta sürgün belgesi olmak üzere 10 belge istenmektedir. Bu belgelerin de Gürcüce veya İngilizce olması şart koşulmakta, Rusça veya anadillerinde belge kabul edilmemektedir. Hâlbuki söz konusu sürgün, bir gecede birkaç saat içinde vuku bulmuştur. Ama kişilerden sürgün edildiklerini belgelemeleri istenmektedir. Böyle kanunsuz bir uygulamanın belgesi nasıl bulunabilir?

Söz konusu kanunun 9. Maddesi, "Geri dönen statüsü kazandıktan sonra 6 ay içerisinde, vatandaşı olduğu ülkenin vatandaşlığından ayrılmış olduğunu belgeleyecek ve bundan sonra bir yıl içerisinde Gürcistan vatandaşlığına alınması söz konusu olacak" denilmektedir. Yani hâlihazırdaki vatandaşlık hemen bırakılacak, 6 ay süreyle vatansız kalınacaktır. Başvuran kişi mevcut vatandaşlıktan vazgeçtikten sonra Gürcistan makamları eğer isterlerse vatandaşlık verecek, istemezlerse başvuran kişi vatansız durumda kalmaya devam edecektir! Öncelikle bilinmelidir ki böyle bir uygulama uluslararası hukuk geleneklerine açıkça aykırıdır. Çünkü bu durumda Gürcistan Devleti, devletlerin vatansızlığı önleme yükümlülüğüne ilişkin devletler hukuku teamülünü çiğnemiş olmaktadır!

Söz konusu kanun, sürgün ahalinin kendi yurtlarına iskân edileceğinden söz etmemektedir. Gürcistan basını ve uygulamalara bakılırsa sürgün ahaliden dönenlerin yurtları olan Ahıska'ya değil, Gürcistan'ın diğer bölgelerine dağıtılarak yerleştirilecekleri anlaşılmaktadır.

Bütün bu olumsuz karar ve uygulamalar, sürgün Ahıska Türklerinin Gürcistan'a olan güvenini zayıflatmıştır.

Ahıska Türkleri Sivil Toplum Kuruluşları, AGİT'ten bu uygulamaların kaldırılması ve halkın kendi vatanına dönebilmesi için genel insan hakları çerçevesinde Gürcistan'ı uyarmasını beklemektedir.

Bugün Gürcistan'daki ayrımcı uygulamalara birkaç örnek vermek gerekirse:

1. Kendi imkânlarıyla Ahıska'ya gelen 40 aile, burada yoğun bir istihbaratçı takibi altında tutulmaktadır.
2. Gürcistan kanunlarıca verdiğimiz hâlde mülk satışına izin verilmemekte, ölen birinin tapusu karısına miras kalmamaktadır. Miras hakkını engelleyen bu uygulama örneğine hiçbir medenî ülkede rastlanmamaktadır.
3. Müslüman halkın kendi mezarlıklarını yapmasına müsaade edilmemektedir.

4. Ahıska Türklerinin çocuklarına serbest eğitim hakkı tanınmamaktadır. Onlardan bütün dünyada ücretsiz olan ilköğretimde bile her çocuk için 300 dolar ücret istenmektedir. 300 Dolar Gürcistan'da iyi bir memurun bir aylık kazancıdır. Burada amaç her türlü zorluğa rağmen vatanına dönenlerin buradan ayrılmaya zorlanmasıdır. Böyle bir uygulamaya da başka bir medenî ülkede rastlamak mümkün değildir.
5. Gürcistan yönetimi, buraya gelen Ahıskalıların sivil toplum faaliyetine fırsat vermemektedir. Onlardan sivil alanda örgütlenmek isteyenler veya bu örgütlerle ilişki kuranların gözü korkutulmakta, devletçe tehdit edilmektedir.
6. Gürcistan, sürgün Türk halk kesiminin milliyetini tartışma konusu yapmaktadır. Gürcülük kabul ettirmek için halkın itibar etmediği Xısna adlı Gürcistan devletince desteklenen bir dernek kurdurulmuştur. Gürcistan, sürgün halktan açıkça kimlik değiştirmesini, Gürcü ad ve soyadı almasını, din değiştirmesini talep etmektedir.
7. Gürcistan, Ahıska'daki Müslüman ibadet yerlerine saygısız davranmaktadır.

İsmail Molidze, Nazım Kadırov, Yunus Zeyrek, İlyas Doğan, Asker Piriye

Ahıska Türklerinin sürgünü Sovyetler Birliği zamanında gerçekteştiği göz önüne alınırsa, onun varisi olan bugünkü Rusya Federasyonunun da sorumlulukları olduğu gözden irak tutulmamalıdır. Bu sebeple Rusya, meseleyi siyasî bir oyunlara dönüştürmeden bir devlet olarak bu halka karşı sorumluluğunu yerine getirmelidir.

Kırgızistan'da sosyal düzen, oradaki Ahıskalılara güven vermemektedir. Bu sebeple,

Gürcistan, müracaat süresinin bitmiş olduğunu öne sürmeden Kırgızistan'dan yeni müracaatları da kabul etmelidir.

Ahıska Türkleri sivil toplum kuruluşları, AGİT'ten, başta Gürcistan ve Rusya olmak üzere milletlerarası kuruluşların da ilgi ve desteği ile 2011 yılı ilkbaharında Ahıska'ya nihâi dönüş işlemlerinin tamamlanması için ilgili taraflarla açık ve kesin programı kararlaştırmasını, bu yönde girişimlerde bulunmasını talep eder.

Vətən eşqi

Təşəkkür və çağırış

1. Təşəkkür.

Hörmətli Yunus Zeyrək bəy, sizə Axısxaşünas alim kimi Türkiyədə, Azərbaycanda və bir sıra başxa ölkələrdə yaxşı tanlıyrlar. Siz Axısxa bölgəsi və Axısxa türkləri ilə əlaqədar elmi araşdırmalarımla – dilimiz, tariximiz, mədəniyyətimizin müxtəlif sahələri haqqında araşdırmalarımla üreyimli fərəhtəndirdiniz, zəhmətimizi aydınlatdınız, ruhumuzu şad etdiniz.

"Bizim Ahıska" dərđisi çox iş gördü. Siz də bir Federasyon başkanı kimi hər ey iş gördünüz. Bənim anladığıma görə Yunus Zeyrəkin Axısxalılarla bağlı araşdırmalarına görə bu sahədə ona eşit ola biləcək kimsə yoxdur. Bütün bunlarla bərabər, sizin aşağıdaki bizə məlum olan kitablarınız Yunus Zeyrəkin dərđin, zəhmətsevər, yorulmaz, həssas bir alim olduğunu isbat etdi:

Ahıska bölgəsi və Ahıska türkləri, Acarıstan və Acarlar
Tarlı – Osman Paşa
Ahıska araştırmaları

Mühtərəm Yunus Zeyrək bəy, sizə Sızə Yüce Allahımızdan can sağlığı dileyir, Ahıska türkləri haqqında daha neçə dəyərli elmi əsərlər yazmağınızı arzu edirik.

2. Çağırış.

Daha bir məsələdən qonuşup da dilyerim: Ey Mühtərəm iş adamları, dərnek başkanıları, imkanlı aydınlr, Yunus Zeyrəkin bundan sonrakı elmi fealiyyətinə dəstəkçi olmanıza dəvət edilyerim. Bu bir çağırışdır.

Hörmət və sayğılarımla,
Cabir Xalidov.
"Vətən eşqi" qəzetinin baş
redaktoru.
21 yanvar 2008-ci il

Azərbaycan'da yaşıyan həmsəhrilərimizin bilge kişisi Sayın Cabir Xalidov'a, ilgisindən və kadrınasılığından dolayı təşəkkür edirik.

Bizim Ahıska

DERGİMİZE ANLAMLI ZİYARET

1 Kasım'da başlayan ve Kızılcahamam Asya Termal Otel'de gerçekleştirilen 18. Millî Eğitim Şûrası'na katılan eğitimci hemşehrilerimiz dergimizi ziyaret ettiler.

Karaman İl Millî Eğitim Müdürü Sebahaddin Altun ile dergimiz yazarlarından Kahramanmaraş Ticaret Meslek Lisesi Müdür Yardımcısı Ünal Kalaycı, Şûra çalışmalarının son günü (5 Kasım Cuma) akşamı Kızılcahamam'dan Ankara'ya gelerek dergimizi ziyaret ettiler. Derginin Ankara-Varlık'taki bürosunda Genel Yayın Yönetmeni Yunus Zeyrek'le sohbet eden hemşehrilerimiz, eski hatıraları andılar. Altun ve Ünal, Bizim Ahıska dergisinin Ahıska bölgesiyle ilgili tek düzenli yayın olduğuna işaret ederek derginin bugüne kadar takip ettiği başarılı çizgisini övdüler. Bu faaliyetin daha iyiye ve güzele doğru gitmesi hususunda görüş ve temennilerini dile getirdiler.

ANKARA'DA BAYRAM KUTLAMASI

Ankara'da okuyan üniversiteli Ahıskalılar, Kurban Bayramında bir araya geldiler. Bir kısmı çeşitli şehirlerdeki akrabalarına giden gençlerden Ankara'da bulunanlar, Dergimiz Genel Yayın Yönetmeni Yunus Zeyrek'in davetiyle bayramın ikinci günü -17 Kasım- Dünya Ahıska Türkleri Birliği dairelerinde toplandılar. Ahıskalı gençler, burada bayramlaştılar, kurban eti ve pilavdan meydana gelen yemek yediler. Çay ve sohbetten sonra bir de hatıra fotoğrafı çekildiler.

